

[Ministeren for offentlige arbejder.]

syd. En forbindelse mellem Sjælland og Jylland via Samsø må forudsættes at skulle gennemføres på hele strækningen, når den måtte komme til udførelse, men den bør i forhold til Storebæltsforbindelsen betragtes som en 2. etape i udbygningen af forbindelserne mellem Øst- og Vestdanmark. Storebæltsforbindelsen bør udformes således, at den bærer både en dobbeltsporet jernbane-forbindelse og en motorvej.

Den første faste forbindelse mod øst over Øresund til Sverige forudsættes bragt til eksistens uden direkte dansk statsengagement. Planerne om svensk udførelse af dette anlæg bør man fra dansk side medvirke til realiseringen af. Anlæg af en Øresundsforbindelse afføder imidlertid naturligt et behov for en landfast forbindelse videre til kontinentet. Denne bør som foreslået skabes ved en kombineret jernbane- og vejbro over Store Bælt

Tidspunktet for at beslutte sig i spørgsmålet om udflytning af Københavns lufthavn fra Kastrup til Saltholm er kommet. Ved beslutningen herom sikrer man en af landets største arbejdspladser en fortsat lang levetid uden at skulle gøre sådanne indgreb i ejendomsforholdene på Amager, at store beboelsesområder udslettes eller gøres ubeboelige.

Lovforslagene forelægges hermed til det høje tings velvillige behandling.

Den første sag på dagsordenen var:

Indstilling fra udvalget til valgs prøvelse.

Ordføreren for udvalget til valgs prøvelse (Arne Larsen): Afdøde folketingsmand Henry Christensen var valgt i Frederiksborg amtskreds, og 1. stedfortræder for venstre i denne amtskreds er lærer Tove Nielsen, der har været indkaldt som midlertidigt medlem af folketinget under Henry Christensens sygdom.

Fru Tove Nielsen har nu i skrivelse af 5. d. m. meddelt, at hun, efter at Henry Christensen er afgået ved døden den 30. december f. å., er villig til at modtage det fra den 31. december 1972 ledige mandat som ordinært medlem af folketinget.

I skrivelse af 8. d. m. meddelte folketings-

mand Hastrup, at han ønskede at nedlægge sit mandat som medlem af folketinget fra og med den 15. januar 1973.

Hr. Hastrup er valgt i Københavns amtskreds, og 1. stedfortræder for det konservative folkeparti i denne amtskreds er politimester Jørgen Langkilde. Denne har imidlertid i skrivelse af 10. d. m. meddelt, at han ikke ønsker at modtage det ledige mandat som ordinært medlem af folketinget, og han udgår herefter af den foreliggende stedfortræderliste.

Der er herefter rettet henvendelse til 2. stedfortræder for det konservative folkeparti i Københavns amtskreds, redaktør Tue Rohrsted, og denne har i skrivelse af 13. d. m. meddelt, at han er villig til at modtage det fra den 15. januar 1973 ledige mandat som ordinært medlem af folketinget.

Udvalget til valgs prøvelse har i et møde gennemgået den af indenrigsministeriet i henhold til valgloven udarbejdede stedfortræderliste og øvrige dokumenter i disse sager, og udvalget indstiller herefter enstemmigt,

at lærer Tove Nielsen godkendes som ordinært medlem af folketinget fra og med den 31. december 1972, og

at redaktør Tue Rohrsted godkendes som ordinært medlem af folketinget fra og med den 15. januar 1973.

Hermed sluttede forhandlingen.

Udvalgets indstilling om godkendelse af lærer Tove Nielsen som ordinært medlem af folketinget fra og med den 31. december 1972

vedtoges enstemmigt med 133 stemmer.

Udvalgets indstilling om godkendelse af redaktør Tue Rohrsted som ordinært medlem af folketinget fra og med den 15. januar 1973
vedtoges enstemmigt med 134 stemmer.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om kommunernes styrelse.

(Lovforslaget (nr. 109) findes i tillæg A. sp. 2331, fremsættelsen i tidenden sp. 1467).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Thomas Have: Igennem de senere år har man ofte været vidne til, at medlemmer af forskellige kommunale råd har måttet anmode om tilladelse til at blive fritaget for deres hverv, og i mange tilfælde har det været på grund af økonomiske forhold. I de fleste tilfælde har det ikke været muligt for de kommunale råd at yde erstatning for tabt arbejdsfortjeneste til de pågældende medlemmer. Jeg kan bl. a. af den grund anbefale det af indenrigsministeren fremsatte forslag til ændring af lov om kommunernes styrelse.

Lovforslaget giver adgang til at yde medlemmer af de kommunale råd erstatning for dokumenteret tabt arbejdsfortjeneste ud over det de pågældende medlemmer tilkommende diætbet. Der kan dog i alt pr. dag højst udbetales et beløb svarende til 3 gange det af ministeren fastsatte diætbet for møder, som ikke varer ud over 4 timer. Det vil altså sige, at det maksimale erstatningsbeløb efter forhøjelsen af grundbeløbet til de 14 kr. herefter vil kunne andrage 256 kr. For andre kommunalbestyrelsesmedlemmer vil det dobbelte diætbet stadig være det maksimale beløb, der kan oppebæres for varetagelse af kommunale hverv, som beslaglægger mere end 4 timer i tiden imellem kl. 7 og kl. 18.

Jeg skal med disse bemærkninger anbefale lovforslaget på mit partis vegne.

Poul Schlüter: Det konservative folkeparti vil gerne medvirke til at løse det problem, lovforslaget tager sigte på at løse, og vi vil stille os velvilligt under udvalgsforhandlingen. Det er ganske oplagt, at vi har brug for en tidssvarende ordning med tilstrækkelig godtgørelse for dokumenteret tabt arbejdsfortjeneste i forbindelse med kommunalbestyrelseshverv.

Der opstår nok nogle særlige problemer, således som lovforslaget er formuleret. Jeg tænker f. eks. på, at lovforslaget bruger udtrykket, at man skal „dokumentere“ sin tabte arbejdsfortjeneste. Det kan ofte være svært, f. eks. for en selvstændig håndværks-

mester eller for en dyrlæge eller en revisor, for ikke at sige for en bilsælger. Bilsælgeren går tabt af nogle arbejdstimer, men han kan have vanskeligt ved at dokumentere, at han i den arbejdstid, som her er lagt på kommunens alter, nok ville have solgt en vogn, eller hvad det nu drejer sig om. Det er en ting, vi nok skal se på under udvalgsforhandlingen.

Der kan være et andet problem, som ligger i, at efter lovforslaget begrænses muligheden for at yde erstatning for tabt arbejdsfortjeneste til møder, som ligger i tidsrummet kl. 7 til kl. 18. Er der tale om f. eks. en skifteholdsarbejder eller en tjener eller en servitrice — man kunne nævne mange, mange andre grupper — så kan det være utilfredsstillende, at det på forhånd er fuldstændig udelukket at yde erstatning for tabt arbejdsfortjeneste til de pågældende, som har, hvad der kan kaldes skifteholdsarbejde.

Jeg vil gerne sige generelt, at vi har jo oplevet den udvikling i de senere år, at det er blevet stadig færre selvstændige og også stadig færre funktionærer og stadig færre arbejdere, som får sæde i kommunalbestyrelserne. Vi har oplevet en tilsvarende udvikling omkring folketingets sammensætning. Der er formentlig i dag væsentlig flere offentligt ansatte, som er medlemmer af folketinget, end nogen sinde før, og jeg ved, at noget lignende gør sig gældende i kommunalbestyrelserne. Det er naturligvis en kedelig udvikling, for det medfører, at kommunalbestyrelserne ikke længere er et ægte spejl af den danske befolknings sammensætning. I mange kommunalbestyrelser har vi set, at det bliver mere og mere almindeligt, at et stort tal af kommunens egne tjenestemænd går — eller jeg havde nær sagt: må gå — ind i kommunalbestyrelsen, for der er ikke så mange andre, som vil påtage sig hvervet. Det er en uhyre ulykkelig udvikling, som vi må gøre noget for at komme væk fra. Lovforslaget vil måske kunne bidrage noget dertil.

Siden disse problemer er til forhandling i dag, vil jeg gerne nævne en anden side af sagen. Både når vi tilrettelægger den kom-

[Poul Schlüter.]

munale lovgivning, derunder styrelsesloven, her i folketinget, og når man tilrettelægger arbejdet ude i kommunalbestyrelserne, må vi bevidst sigte på at gøre det til noget overkommeligt at gå ind i en kommunalbestyrelse. Vi må arbejde for at begrænse udvalgsarbejdet ude i kommunerne til det, der er nødvendigt. Det må ikke gå sådan i kommunalbestyrelserne, at udvalgsarbejdet næsten automatisk kommer til at tage det omfang, som svarer til, hvad der kan kaperes af netop det medlem, som har bedst tid til den offentlige virksomhed. Hvis jeg må have lov at trække det en lille smule skarpt op, så kan jeg måske sige det således: når det principielt er muligt at være medlem af B & Ws bestyrelse i sin fritid, så må det også være muligt principielt at deltage i en kommunalbestyrelse i sin fritid. Går vi væk fra det princip, så rammer vi folkestyrets sjæl, og derfor må vi tilrettelægge arbejdet — og nu taler jeg både om folketinget i lovgivningen, men sandelig også om kommunalbestyrelserne ude omkring — så detaljer og petitesse kommer væk fra udvalgsarbejdet.

Jeg har selv været medlem af en kommunalbestyrelse i en længere årrække, og jeg ved, at der er en fristelse til, at udvalgene blander sig i stadig mere, mens man skulle søge at gennemføre den linje, at de kommunale udvalg træffer beslutningerne, men administrationen, den daglige forvaltning, overlades til embedsmændene under ansvar over for kommunalbestyrelsen. Hvis ikke vi holder fast i det princip, så bliver det stadig færre grupper af befolkningen, som i fremtiden tør påtage sig at gå ind i kommunalbestyrelsesarbejdet.

I kommunalbestyrelsen og i udvalgene skal man nok først og fremmest fastlægge kommunens generelle retningslinjer, og så må man i øvrigt delegerer ud. Jeg tror, det er forfærdelig vigtigt, at vi slår disse ting fast også i forbindelse med dette lovforslag. Det må ikke udvikle sig til, at de folkevalgte råd mindre og mindre bliver et ægte spejl af den danske befolkning.

A. Chr. Andersen: Jeg kan på mit partis vegne tiltræde den foreslåede forhøjelse i diætbetalingen til dækning af dokumenteret mistet arbejdsfortjeneste. Ændringen vil, som det er anført i bemærkningerne til for-

slaget, få meget begrænset betydning for kommune og amtskommune, idet det er relativt få, der har behov for at få denne tredobbelte diætbetaling.

En af begrundelserne for at foretage ændringen er, at man er bange for, at det kan give en skæv rekruttering i kommunalbestyrelserne, hvis ikke der er denne mulighed for at få tabt arbejdsfortjeneste dækket. Det er et spørgsmål, om man ikke bl. a. af den grund også skulle slette tidsbegrænsningen for diætbetaling i det hele taget, således at der også udbetales diæter, selv om møderne afholdes om aftenen. Derved ville mange kunne passe deres arbejde om dagen. Som forholdene er nu, afholdes der meget få møder om aftenen, og man kan vel ikke helt se bort fra, at det skyldes, at der ikke ydes diæter for aftenmøder.

Mon ikke tiden er inde til at anlægge et andet syn på kommunalt arbejde end hidtil, således at diætbetaling ikke bare er at betragte som dækning for tabt arbejdsfortjeneste, men virkelig er et honorar for at yde et stykke arbejde — et honorar, der ydes, uanset på hvilken tid af dagen arbejdet udføres. Det er jo sådan, som hr. Poul Schlüter var inde på for lidt siden, at der er mange, som får dette diætbetalt udbetalt, uanset at de har deres løn alligevel. Det kan i og for sig være lige så forkert, som at man skal arbejde helt gratis uden for arbejdstiden efter klokken seks.

Jeg tror ikke, det ville blive nogen særlig kostbar fremgangsmåde for kommuner og amtskommuner, selv om man gik over til dette. Ved en fornuftig tilrettelæggelse og forberedelse af møderne vil mødernes længde og antal ganske givet kunne indskrænkes meget i forhold til i dag, som hr. Poul Schlüter var inde på for lidt siden. En rimelig betaling for et effektivt arbejde bør kommunalbestyrelsesmedlemmerne have efter min opfattelse, uanset på hvilken tid af dagen det præsteres, men disse spørgsmål kan vi jo drøfte nærmere i kommunaludvalget.

I øvrigt kan jeg tilsige en velvillig behandling af lovforslaget.

Gunner Baunsgaard: Vi kan fra det radikale venstre gå ind for lovforslagets intentioner, men det, som vi behandler her, er jo kun et brudstykke af et mønster. Det er kun

[Gunnar Baunsgaard.]

begyndelsen til en ændring af de bestående uheldige forhold, der bevirker, at mange kommunalbestyrelsesmedlemmer har måttet melde fra.

Jeg er ikke sikker på, at lovændringen er nogen stor hjælp. Det er uheldigt, at en hel del erhvervsdrivende og mindre håndværkere — og for den sags skyld også husmødre og andre — ikke med disse ændringer kan få dækning for den tabte arbejdsfortjeneste, fordi den simpelt hen ikke er målelig.

Jeg tror som sagt ikke, at lovforslaget er nogen stor hjælp. Vi kunne fra det radikale venstre ønske at gå videre med problemerne, og vi vil meget gerne drøfte lovforslaget i et grundigt udvalgsarbejde.

Inger Lise Petersen: Jeg skal ikke knytte mange bemærkninger til indenrigsministerens forslag, som SF kan tilslutte sig i store træk.

Det er meget væsentligt også for kommunestyret, at ikke enkelte samfundsgrupper på grund af specielle aflønnings- og arbejdsforhold bliver dominerende i de kommunale råd på bekostning af andre grupper, som holder sig tilbage af økonomiske årsager. Jeg tænker her specielt på arbejdere og selvstændige næringsdrivende. For yderligere at øge ligestillingen var det måske værd at overveje at give den kategori, der ikke opbærer løn under arbejde som kommunalt folkevalgt, ganske automatisk den store diæt, også ved møder under 4 timers varighed, hvorimod f. eks. offentligt ansatte og andre, som alligevel får deres løn fra deres sædvanlige arbejdsplads, fortsat kun får den lille diæt for møder under 4 timer og den store, når de varer over 4 timer. Dette var måske tanker, som vi kunne overveje nærmere i udvalget.

Jeg kan tilsige en velvillig behandling af forslaget, og efter de øvrige indlæg, der har været, ser jeg frem til et interessant arbejde under udvalgsbehandlingen.

Ministeren for offentlige arbejder (*Kampmann*): Jeg håber, man vil acceptere, at netop jeg ikke knytter mange bemærkninger til den førstebehandling, vi har haft nu. Jeg skal indskrænke mig til at takke for den velvillige modtagelse, indenrigsministerens lovforslag har fået. En række af de rejste spørgsmål, ikke mindst af afgrænsende ka-

rakter, blev det udtrykkelig fremhævet kunne behandles i det videre udvalgsarbejde, og det ser jeg hen til.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Grete Hækkerup): Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til kommunaludvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov for Færøerne om folkepension. (Forhøjelse af grundbeløb m. v.).

(Lovforslaget (nr. 135) findes i tillæg A. sp. 2923, fremsættelsen i tidenden sp. 2235).

Første næstformand (Grete Hækkerup): Sammen med denne sag foretages den næste sag på dagsordenen, nemlig:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov for Færøerne om invalidepension m. v. (Forhøjelse af ydelser).

(Lovforslaget (nr. 136) findes i tillæg A. sp. 2927, fremsættelsen i tidenden sp. 2235).

Lovforslagene sattes til forhandling.

Johan Nielsen: Der er ikke så forfærdelig meget at sige om de to lovforslag. Den højtærede minister betegner dem som en ajourføring under hensyn til, at priserne er steget på Færøerne, og det er rigtigt, det er en nogenlunde ajourføring. Jeg vil alligevel benytte lejligheden — samtidig med at jeg takker ministeren for, at forslagene er fremsat — til et lille hjertesuk, idet jeg vil pege på, at vi på adskillige andre områder stadig halter bagefter — og jeg kan ikke med min bedste vilje se, at vi i nogen henseender er andenklassens mennesker på Færøerne.

For øvrigt har lagtinget vedtaget disse lovforslag, der drejer sig om ca. 7 mill. kr., hvoraf lagtinget formidler halvdelen og den danske stat halvdelen.

Ministeren lovede, da lovforslagene blev